

Brüssel, 9.4.2019
COM(2019) 224 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Energiatõhususe direktiivi 2012/27/EL artikli 24 lõike 3 kohane 2018. aasta hinnang edusammudele, mida liikmesriigid on teinud 2020. aastaks seatud riiklike energiatõhususe eesmärkide saavutamisel ja energiatõhususe direktiivi 2012/27/EL rakendamisel

1. Sissejuhatus

2018. aasta detsembris võtsid Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu vastu läbivaadatud energiatõhususe direktiivi¹. Sellega kehtestati 2030. aasta energiatõhususe eesmärgiks vähemalt 32,5 %². Samuti sisaldab see selle eesmärgi võimalikku suurendamist käsitlevat sätet, millega tõstetakse võrreldes 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks vajalike jõupingutustega püüdluste taset. Energiatõhusus on oluline tegur 2020. ja 2030. aasta kliimaeesmärkide saavutamisel ning mängib ka väga tähtsat rolli ettepanekus „Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimanetraalse majanduseni“³, mille komisjon esitas 2018. aasta novembris.

Sellega seoses on oluline, et 2020. aastaks seatud energiatõhususe eesmärgid saavutatakse meetmetega, mille abil on võimalik tagada energiasääst ka järgmisel kümnendil.

Käesolevas aruandes esitatakse kõige värskemad andmed edusammude kohta, mis on tehtud kuni 2017. aastani selleks, et saavutada enne 2020. aastat 20 % eesmärk⁴. Eelkõige on kasutatud ametlikku Euroopa energiastatistikat, mille liikmesriigid olid saatnud Eurostatile enne 2019. aasta jaanuari. Käesolev aruanne põhineb energiatõhususe 2017. aasta vahearuandel,⁵ liikmesriikide esitatud 2018. aasta aruannetel ja 2018. aastal tehtud täiendaval analüüsil. Et paremini mõista hiljutisi suundumusi kujundanud tegureid, kasutati Teadusuuringute Ühiskeskuse⁶ poolt ja Odyssee-Mure projekti⁷ raames koostatud mõjurite analüüsi.

Peamised järeldused on järgmised.

- Pärast järkjärgulist vähenemist aastatel 2007–2014 energiatarbimine ajavahemikus 2014–2017 suurenes.
- Primaarenergia tarbimine suurenes 2017. aastal 2016. aastaga võrreldes 0,9 %. Lõppenergia tarbimine kasvas 2017. aastal 1,1 %. Praegu ületab mõlema tarbimine veidi 2020. aasta eesmärgi saavutamiseks kindlaks määratud trajektoori.
- Viimastel aastatel energiatarbimises täheldatud kõikumiste üks peamisi põhjuseid on ilmamuutused⁸. Energiatarbimise näitajad, mida on korrigeeritud vastavalt ilmastikutingimustele, ei ole nii kõikuvad, kuid ka neist on näha, et alates 2014. aastast on tarbimine hakanud taas suurenema (joonis 1).
- Energiatarbimist suurendab jätkuvalt majandustegevuse elavnemine. Elavnemise mõju on aidanud tasakaalustada energiasääst, mille tulemusel on järk-järgult vähenenud

¹ Direktiiv 2018/2002/EL.

² 2030. aastaks kavandatud 32,5 % eesmärgile vastab lõppenergia tarbimine EL 28s 956 miljonit naftaekvivalenttonni ja/või primaarenergia tarbimine 1273 miljonit naftaekvivalenttonni.

³ COM(2018) 773 final.

⁴ 2020. aasta eesmärk on vähendada EL 28s lõppenergia tarbimist tasemele kuni 1 086 miljonit naftaekvivalenttonni ja primaarenergia tarbimist tasemele kuni 1 483 miljonit naftaekvivalenttonni.

⁵ COM(2017) 687 final.

⁶ Economidou, M., ja Romàn Collado, R. (2019), *Assessing the progress towards the EU efficiency targets using index decomposition analysis 2015-2016*, JRC Science for Policy Report. (JRC115210).

⁷ <http://www.indicators.odyssee-mure.eu/decomposition.html>.

⁸ 2014. aasta talv oli erakordselt soe, mistõttu küttevajadused olid kõnealusel aastal oluliselt väiksemad. 2015., 2016. ja 2017. aasta talvised temperatuurid olid rohkem kooskõlas keskmiste temperatuuridega (ent jäid siiski allapoole pikaajalist keskmist). Selle tulemusel suurenesid küttevajadused ning koos sellega kasvas energiatarbimine eluasemesektoris ja teenustesektoris.

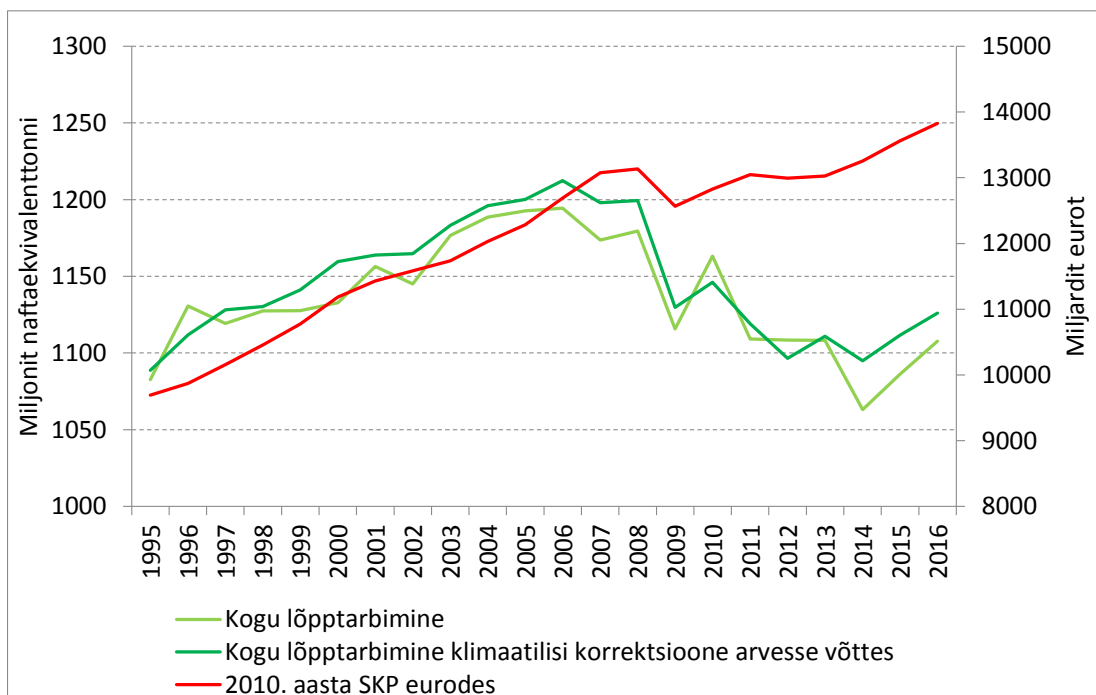
energiamahukus. Paraku ei olnud energiasääst viimastel aastatel majandustegevuse elavnemise mõju tasakaalustamiseks piisavalt suur, mille põhjuseks võisid muu hulgas olla viivitused energiatõhususe alaste poliitikameetmete rakendamisel mõnes liikmesriigis.

- Kõige viimaseid riiklikke energiatõhususe tegevuskavu ja 2018. aasta aruandeid hinnates ilmneb, et koos teevad liikmesriigid energiatõhususe direktiivi artikli 7 kohase energiasäästu saavutamisel suuri edusamme. Seevastu mõni liikmesriik on teistest maha jäänud ja ei tarvitse oma 2014.–2020. aasta kumulatiivse säästu nõuet täita.

Kui alates 2014. aastast täheldatud energiatarbimise kasv lähiaastail jätkub, võib 2020. aastaks püstitatud eesmärgi saavutamine olla ohus nii primaar- kui ka lõppenergia tarbimise osas. Seepärast on vaja veelgi suurendada jõupingutusi, et tagada energiasääst lühemas perspektiivis.

Et paremini hinnata energiatarbimise kasvu suundumust ja kindlaks määrata võimalikud edasised sammud, moodustas Euroopa Komisjon 2018. aasta juulis töörühma, mis töötab välja meetmed 2020. aastaks seatud ELi energiatõhususe eesmärkide saavutamiseks⁹. Seni on töörühm rõhutanud eelkõige vajadust kaasata paremini rahalised vahendid, suurendada hoonete renoveerimise kiirust ja põhjalikkust ning tagada energiatõhususe vähimnõuete järgimine.

Joonis 1. SKP ja vastavalt ilmastikutingimustele korrigeeritud lõppenergia tarbimine aastatel 1995–2016¹⁰

Allikas: *Odyssee-Mure*

⁹ Euroopa Komisjoni aruanne [Report of the work of the Task Force on mobilising efforts to reach the EU Energy efficiency targets for 2020](#), 2019.

¹⁰ Ilmastikutingimuste parandustegur arvutati kui asjaomase aasta kütmise kraadpäevade suhe ajavahemiku 1980–2004 keskmise kütmise kraadpäevade arvuga. Kõnealuse parandusteguriga korrigeeriti kütmisega seotud energiatarbimist eluasemesektoris.

2. Edusammud 2020. aastaks seatud ELi energiatõhususe eesmärgi saavutamisel

Lõppenergia tarbimine¹¹ ELis vähenes 5,9 %, kahanedes 1193 miljonilt naftaekvivalenttonnilt 2005. aastal 1122 miljonile naftaekvivalenttonnile 2017. aastal. Seda on 3,3 % rohkem kui 2020. aastaks seatud lõppenergia tarbimise eesmärk 1086 miljonit naftaekvivalenttonni. Tarbimine vähenes ajavahemikus 2005–2017 keskmiselt 0,5 % aastas, kuigi 2015. aastal, mil lõppenergia tarbimine hakkas uuesti suurenema, vähenemine katkes (2017. aastal kasvas tarbimine eelneva aastaga võrreldes 1,1 %).

2017. aastal täheldati suuremat energiatarbimist eeskätt transpordisektoris (kasv võrreldes eelneva aastaga +2,5 %) ja tööstussektoris (+1,6 %). Tarbimine ei muutunud teenustesektoris ja vähenes eluasemesektoris (−0,5 %).

2017. aastal oli transpordisektori osa lõppenergia tarbimises 34 %, järgnesid eluasemesektor ja tööstussektor (mõlemad 25 %), teenustesektor (13 %) ja muud sektorid (3 %).

Primaarenergia tarbimine ELis vähenes 9,2 %, kahanedes 1720 miljonilt naftaekvivalenttonnilt 2005. aastal 1561 miljonile naftaekvivalenttonnile 2017. aastal. Seda on 5,3 % rohkem kui 2020. aastaks seatud eesmärk 1483 miljonit naftaekvivalenttonni. Tarbimine vähenes ajavahemikus 2005–2017 keskmiselt 0,8 % aastas, kuid on alates 2015. aastast taas suurenenud. 2017. aastal registreeriti eelneva aastaga võrreldes kasvaks 0,9 %.

3. Liikmesriikide eesmärgid

Kuni 2017. aastani suutsid 17 liikmesriiki¹² alandada oma lõppenergia tarbimise taset või hoida selle allpool hüpoteetilist lineaarset trajektoori, mille nad olid kindlaks määranud selleks, et saavutada 2020. aastaks oma eesmärgid. Primaarenergia osas oli 15 liikmesriigi¹³ tarbimise tase 2017. aastal endiselt nende hüpoteetilisest lineaarsest trajektoorist kõrgem. Kokkuvõttes oli 17 liikmesriigi¹⁴ (vähenemine 2015. aasta 18 liikmesriigiga võrreldes) lõppenergia tarbimine 2017. aastal esialgsest 2020. aasta lõppenergia eesmärgist väiksem. 2017. aastal saavutas vaid 14 liikmesriiki¹⁵ (vähenemine 2015. aasta 17 liikmesriigiga võrreldes) primaarenergia tarbimise taseme, mis oli madalam kui nende esialgne 2020. aasta eesmärk.

Juhime tähelepanu, et erinevalt 2030. aasta panustest ei pea liikmesriikide 2020. aasta eesmärgid moodustama kokku ELi eesmärgi. Õigupoolest erineb liikmesriikide eesmärkide summa ELi eesmärgist. Lõppenergia tarbimise puhul moodustavad liikmesriikide esialgsed eesmärgid kokku 1 085 miljonit naftaekvivalenttonni, st üks miljon naftaekvivalenttonni

¹¹ Et jälgida edusamme 2020.–2030. aastaks seatud Euroopa energiatõhususe eesmärgi saavutamisel, kasutatakse Eurostati uusi energiabilansi näitajaid.

¹² Välja arvatud Belgia, Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Prantsusmaa, Leedu, Ungari, Austria, Poola, Slovakkia ja Rootsi.

¹³ Välja arvatud Belgia, Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Iirimaa, Prantsusmaa, Küpros, Ungari, Madalmaad, Austria, Poola, Portugal ja Rootsi.

¹⁴ Välja arvatud Belgia, Bulgaaria, Saksamaa, Eesti, Prantsusmaa, Leedu, Ungari, Austria, Slovakkia, Rootsi ja Ühendkuningriik.

¹⁵ Välja arvatud Belgia, Bulgaaria, Küpros, Saksamaa, Prantsusmaa, Austria, Madalmaad, Rootsi ja Ühendkuningriik.

vähem kui ELi eesmärk; primaarenergia tarbimise puhul moodustavad nad kokku 1 533 miljonit naftaekvivalenttonni, st 50 miljonit naftaekvivalenttonni rohkem kui ELi eesmärk¹⁶.

4. Energia tarbimise suundumused liikmesriikides

Lõppenergia tarbimine on vähenenud alates 2005. aastast kõigis liikmesriikides, välja arvatud Küprosel, Leedus, Maltal, Austrias ja Poolas. Ent kui võrrelda 2016. aastaga, siis 2017. aastal suurenes lõppenergia tarbimine 24 liikmesriigis, kusjuures suurim kasv registreeriti Slovakkias (+7 %), Maltal (+6,7 %) ja Poolas (+6,5 %). Suurimat tarbimise kahanemist täheldati Belgias (−1,2 %), Ühendkuningriigis (−0,8 %) ja Itaalias (−0,6 %).

Primaarenergia tarbimine on vähenenud alates 2005. aastast kõigis liikmesriikides, välja arvatud Eestis, Küprosel ja Poolas. Riigid, kus primaarenergia tarbimine vähenes kõige enam, on Leedu (−23,4 %), Kreeka (−23,2 %), Ühendkuningriik (−20,8 %) ja Itaalia (−17 %). 2017. aastal primaarenergia tarbimine 20 liikmesriigis võrreldes eelneva aastaga siiski suurenes, kõige rohkem Maltal (+12,9 %), Rumeenias (+5,7 %) ja Hispaanias (+5,4 %). Kõige märkimisväärsemast vähenemisest võrreldes eelneva aastaga 2016 teatas Eesti (−4,2 %), järgnesid Ühendkuningriik (−1,6 %) ja Iirimaa (−1,4 %).

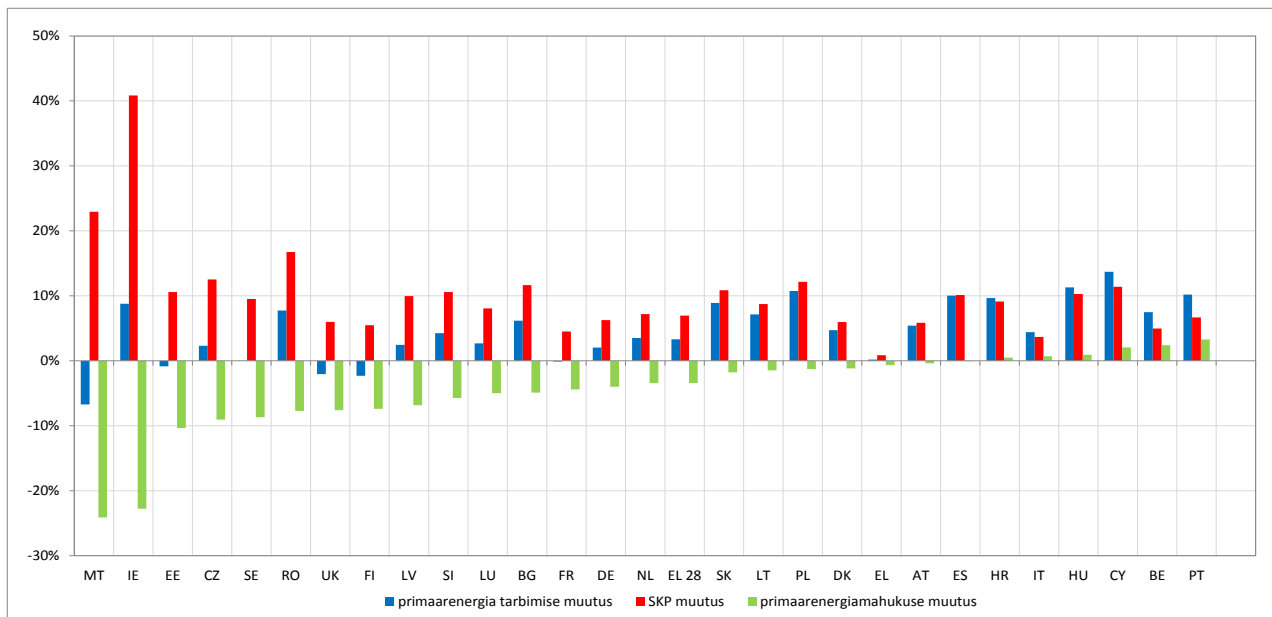
Vähendamise suundumus pöördus aastatel 2014–2017 vastupidiseks, kuna lõppenergia tarbimine suurenes võrreldes 2014. aastaga kõikides liikmesriikides ja primaarenergia tarbimine 23 liikmesriigis¹⁷. Primaarenergia tarbimise kasv sel ajavahemikul oli siiski väiksem kui SKP kasv. See tähendas primaarenergiamahukuse vähenemist kõikides liikmesriikides peale kuue (Belgia, Kreeka, Itaalia, Ungari, Austria ja Portugal).

Joonis 2. Primaarenergia tarbimise, primaarenergiamahukuse¹⁸ ja SKP suhteline muutus, 2014–2017

¹⁶ Erinevus võib olla isegi suurem, kuna mõne liikmesriigi eesmärgi puhul ei ole primaarenergia ja lõppenergia tarbimise taseme kindlaksmääramisel järgitud õiget meetodikat.

¹⁷ Juhime tähelepanu, et 2014. aasta talv oli erakordselt soe, seega on osa energiatarbimise kasvust tingitud korrigeerimisest keskmiste talviste temperatuuridega.

¹⁸ Primaarenergia tarbimise suhe SKPsse.

Allikas: Eurostat

Et paremini mõista hiljutise energiatarbimise kasvu taga olevaid tegureid, korraldas Euroopa Komisjon ekspertide seminari, kus saadi teavet aruande jaoks, milles tutvustatakse hiljutisi energiatarbimise suundumusi mõjutanud asjaolusid¹⁹. Analüüsist, kus käsitletakse tegureid, mis võisid suurendada alates 2014. aastast energiatarbimist, on näha, et sektorite vahel esineb erinevusi: hoolimata väikesest langusest 2017. aastal suurenes energiatarbimine kõige rohkem hoonetessektoris (elu- ja teenindushooned), järgnes transpordisektor, seevastu tööstussektoris kasvas energiatarbimine väga vähe. Tarbimine energiavarustussektoris (tootmine, ülekandmine ja jaotamine) vähenes, kuna elektri tootmisel siirduti taastuvenergiaallikate kasutamisele. Aruandes kinnitatakse ka seda, et energia tarbimise suurenemisel ELis alates 2014. aastast ei ole ainult üht põhjust. Tarbimise kasv võib olla osaliselt tingitud alates 2014. aastast toimunud edukast majandustegevusest, osaliselt madalatest naftahindadest ning osaliselt 2015. ja 2016. aasta külmematest talvedest, kusjuures nende tegurite osakaal on sektorite lõikes erinev.

Energiatarbimise kasvu suundumuste üle arutamiseks ja selliste lahenduste leidmiseks, mille abilt viia EL jälle 2020. aastaks seatud energiatarbimise eesmärkide saavutamise teele, said liikmesriikide esindajad 2018. aasta sügisel kaks korda kokku komisjoni loodud spetsiaalses töörühmas. Töörühma tegevust kajastavas aruandes²⁰ on kirjeldatud mõnda energiatarbimise suurenemise lisapõhjust, mis on seotud riikliku kontekstiga. Nende hulka kuuluvad i) viivitused energiatarbimise seotud poliitikameetmete rakendamisel; ii) prognoositud energiasäästu ja tegelikult saavutatud energiasäästu vahe; iii) käitumuslike tegurite, nagu tagasilöögiefekt, ebapiisav arvessevõtmine; iv) energiatarbimise seotud poliitikameetmete rahastamiseks vahendite puudumine ning v) ELi riigiabieskirjadega seotud piirangud.

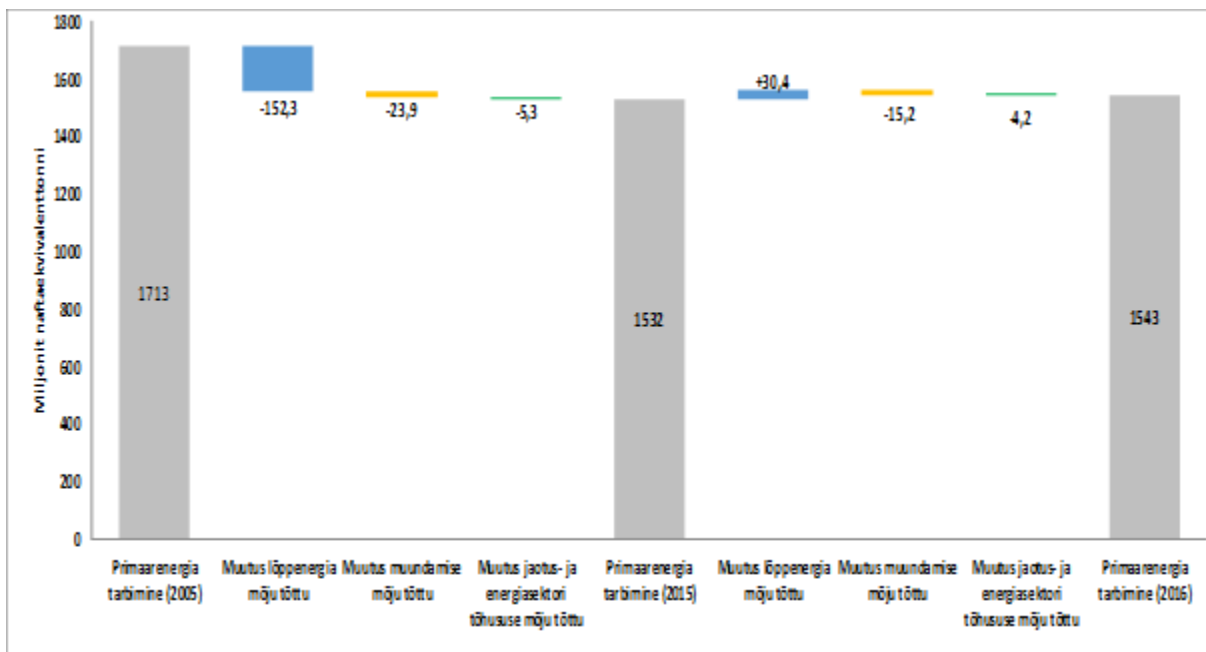
¹⁹ Samuel Thomas, [Drivers of recent energy consumption trends across sectors in EU28](#), Energy Consumption Trends Workshop Report, 2018.

²⁰ Euroopa Komisjon, *Report of the work ...*, op. cit., 2019.

Energiatarbimises muutusi põhjustanud tegurite kvantitatiivsem analüüs on võimalik tänu mõjurite analüüsidele, mis on tehtud Teadusuuringute Ühiskeskuses²¹ ja projekti Odyssee-Mure²² raames. Paraku hõlmavad mõlemad analüüsid andmeid vaid kuni 2016. aastani.

Peamine tegur primaarenergia tarbimise vähenemisel oli lõppenergia nõudluse kahanemine, mis oli tingitud lõppenergiamahukuse vähenemisest (joonis 3). See aitas vähendada primaarenergia tarbimist kokku 122 miljonit naftaekvivalenttonni, mis moodustas 2005. aasta tarbimisest 7 %. Muundamistöhususe suurenemise tulemusel vähenes tarbimine 2005.–2016. aastal 30 miljonit naftaekvivalenttonni. Tänu jaotuskadude ja ümbertöötlemissektori tarbimise vähenemisele kahanes primaarenergia tarbimine veel 9,5 miljonit naftaekvivalenttonni. Primaarenergia tarbimise taset alandas ka taastuvenergia üha suurem osakaal lõppenergia kogutarbimises, mis kasvas ELi tasandil 9 %-lt 17 %-le²³. Paraku tasakaalustas seda elektrienergia üha suurem kasutamine, nii et kokkuvõttes oli muundamistöhususe mõju (–30 miljonit naftaekvivalenttonni ehk võrreldes 2005. aasta primaarenergia tarbimisega –2 %) võrdlemisi mõõdukas.

Joonis 3. Muutused EL 28 primaarenergia tarbimises 2005.–2016. aastal, uuritud aditiivsel LMDI (*Logarithmic Mean Divisia Index* – Divisia indeksi logaritmiline keskmine)

Allikas: Teadusuuringute Ühiskeskus

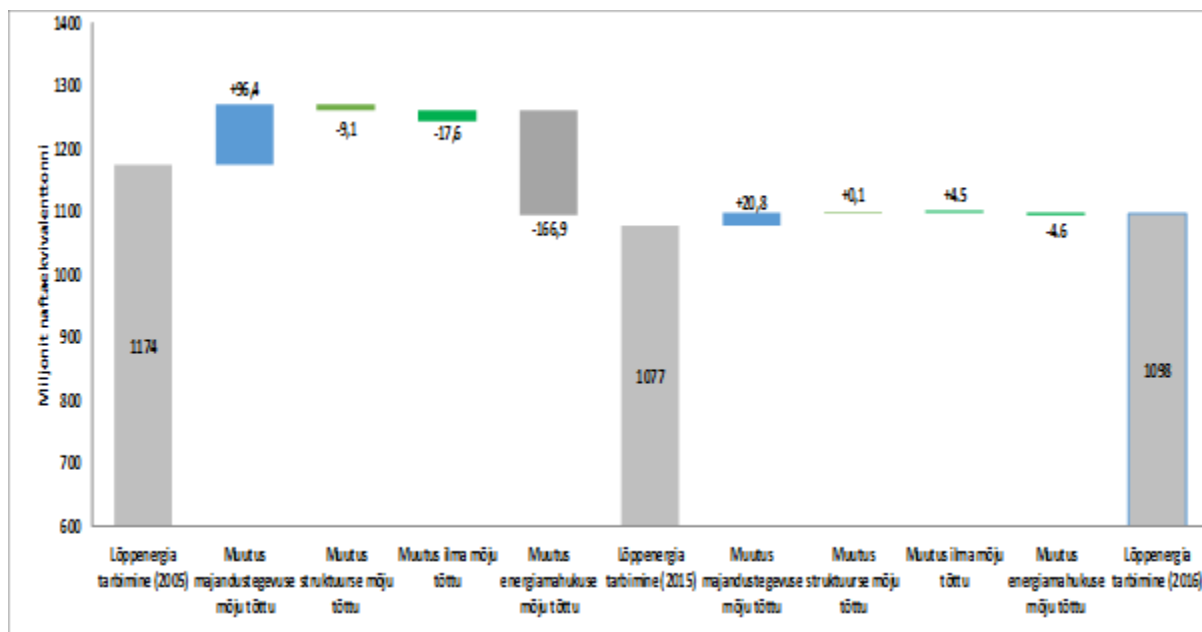
Lõppenergia tarbimine kahanes peamiselt tulenevalt energiatarbimise vähenemisest tööstussektoris (2017. aastal võrreldes 2005. aastaga –15 %) ja eluasemesektoris (–9 %). Samas suurenes energiatarbimine võrreldes 2005. aastaga teenusesektoris (+4 %) ja transpordisektoris (+3 %).

Joonis 4. Muutused EL 28 lõppenergia tarbimises 2005.–2016. aastal, uuritud aditiivsel LMDI meetodil (*Logarithmic Mean Divisia Index* – Divisia indeksi logaritmiline keskmine)

²¹ Economidou, M., ja Román Collado, R., *op. cit.*

²² <http://www.indicators.odyssee-mure.eu/decomposition.html>.

²³ 2016. aasta andmed.

Allikas: Teadusuuringute Ühiskeskus

Teadusuuringute Ühiskeskuse analüüsist on näha, et nagu primaarenergia puhul, vähenes ka lõppenergia tarbimine ajavahemikus 2005–2016 tänu energiatõhususe suurenemisele (–171,4 miljonit naftaekvivalenttonni), mis tasakaalustas majanduskasvust tingitud energiatarbimise kasvu (+117,4 miljonit naftaekvivalenttonni). Struktuursed muutused, millega liiguti energiatõhusamate sektorite poole, tõid kaasa lõppenergia tarbimise kahanemise 9,1 miljonit naftaekvivalenttonni, kuid tänu soojematele talvedele vähenes energiatarbimine 13,1 miljonit naftaekvivalenttonni. Selle tulemusel kahanes aastatel 2005–2016 ELis lõppenergia tarbimine 1174 miljonilt naftaekvivalenttonnilt 1098 miljonile naftaekvivalenttonnile (vt joonis 4).

2015.–2016. aastal registreeriti ELis lõppenergia kogutarbimise kasvuks +20,8 miljonit naftaekvivalenttonni. Sellel lühikesel ajavahemikul ei piisanud energiamahukuse vähenemisest (–4,6 miljonit naftaekvivalenttonni), et tasakaalustada mõju, mida oli avaldanud majanduskasv (+20,9 miljonit naftaekvivalenttonni) ja külmem ilm (+4,5 miljonit naftaekvivalenttonni).

Odyssee-Mure analüüsis on näha seoses ajavahemikuga 2005–2016 sarnased suundumused. Selles kinnitatakse, et energiasäästul oli vaatlusalusel ajavahemikul oluline roll majandustegevusest, eluviisidest ja demograafiast tingitud tarbimise kasvu tasakaalustamisel. Erinevuste tõttu meetodikas ja kasutatud andmetes ei ole erinevate tegurite olulisus ja suurusjärk siiski sama. Primaarenergia väiksema tarbimise põhjus oli eelkõige lõppenergia tarbimise kahanemine (–85 miljonit naftaekvivalenttonni), kuid üsna olulised olid ka energiatõhususe suurenemine ja muutused elektritootmise kütusekasutuse struktuuris (–75 miljonit naftaekvivalenttonni). Lõppenergia puhul suurendas majandustegevuse mõju tarbimist 58 miljonit naftaekvivalenttonni ning eluviiside ja demograafia tõttu suurenes lõppenergia tarbimine veel vastavalt 32 miljonit naftaekvivalenttonni ja 25 miljonit naftaekvivalenttonni. Seda tarbimise kasvu tasakaalustas märksa suurem energiasääst ajavahemikus 2005–2016 (–163 miljonit naftaekvivalenttonni), seevastu struktuursed muutused ja ilm tõid mõlemad kaasa tarbimise vähenemise veel 11 miljonit naftaekvivalenttonni.

4.1. Tööstussektor

Lõppenergia tarbimine vähenes ELi tööstussektoris absoluutarvudes 332 miljonilt naftaekvivalenttonnilt 2005. aastal 283 miljonile naftaekvivalenttonnile 2017. aastal (–15 %). Mõne riigi tööstussektoris energiatarbimine sel ajavahemikul siiski suurenes, nimelt Ungaris (+25 %), Maltal (+9 %), Lätis (+7 %), Austrias (+7 %) ning Belgias, Saksamaal ja Poolas (igas riigis alla 5 %). Lõppenergia tarbimine ELi tööstussektoris suurenes 2017. aastal eelmise aastaga võrreldes 1,6 %, kuid areng liikmesriikides oli erinev (11 liikmesriiki registreerisid tarbimise vähenemise). Kõige suurema tarbimise kasvuga riigid olid Luksemburg, Poola ja Taani (umbes +4 %) ning Soome ja Belgia (+3 %). Tööstusliku tootmise maht suurenes 2014.–2017. aastal 9 % (2017. aastal võrreldes eelmise aastaga 3,4 %), kuid see majandustegevuse suurenemine kajastus energiatarbimises vaid osaliselt – energiatarbimine kasvas samal ajavahemikul 2 %.

Energiatõhususe²⁴ vallas õnnestus peaaegu kõikidel liikmesriikidel parandada aastatel 2005–2017 oma tööstusektori tulemuslikkust, tänu millele vähenes energiamahukus ELis 22 %. Tööstusektori lõppenergia tarbimine arvatuna protsendina kogulisandväärtusest suurenes vaid Ungaris (+24 %), Kreekas (+17 %) ja Lätis (+9 %). Teisalt suurimad edusammud registreeriti Rumeenias, Eestis, Bulgaarias ja Iirimaaal (üle 50 %). 2017. aastal registreeriti tööstusektori energiamahukuse suurenemine võrreldes 2016. aastaga vaid Kreekas, Lätis, Ungaris ja Küprosel, kõik teised liikmesriigid jätkasid edusammude tegemist.

4.2. Eluasemesektor

Lõppenergia tarbimine eluasemesektoris vähenes umbes 9 %, kahanedes 310 miljonilt naftaekvivalenttonnilt 2005. aastal 284 miljonile naftaekvivalenttonnile 2017. aastal. Samas suurenes energiakasutus 2014.–2017. aastal 7 % (kahanedes 2017. aastal –0,5 %). See suurenemine oli teatud määral tingitud 2014. aasta erakordselt soojale talvele järgnenud külmemast talvest, võttes arvesse seda, et ruumide kütmiseks tarbitav energia moodustab eluasemesektoris tarbitavast energiast ligikaudu kaks kolmandikku. Vastavalt ilmastikutingimustele korrigeeritud energiatarbimine kütmiseks on püsinud alates 2010. aastast – pärast mõningast vähenemist eelnevatel aastatel – võrdlemisi muutumatuna. 2017. aastal oli kütmise kraadpäevade arv vaid veidi suurem kui 2016. aastal ja energia tarbimine tegelikult vähenes aastate võrdluses 0,5 %. Ehkki energiatarbimine ruumide jahutamiseks moodustab endiselt võrdlemisi väikese osa energiatarbimisest, on see mõnes riigis kiiresti kasvanud, nii et jahutamise kraadpäevade arv on võrreldes 2014. aastaga 2017. aastal peaaegu kahekordistunud²⁵.

Tundub, et energiatarbimise hiljutise suurenemise taga võivad olla ka jõukuse kasv (mida muu hulgas kajastab elamute arvu ja eluasemete keskmise põrandapinna suurenemine) ja elustiilimuutused (nt uute väikeste kodumasinat kasutuselevõtt). Üldkasutatavate hoonete puhul on nimetatud energiatarbimise kasvule kaasa aitava tegurina energiatarbimist mugavuse suurendamiseks²⁶.

Eluasemesektori osakaal energiatarbimises elanikkonna kohta vähenes ELis aastatel 2005–2017 ligikaudu 12 % (2017. aastal võrreldes 2016. aastaga peaaegu 1 %). Areng ei ole olnud liikmesriikides siiski ühetaoline. Seitsmes riigis tulemused halvenesid, kusjuures kõige

²⁴ Energiatarbimine kogulisandväärtuse suhtes.

²⁵ Tsemekidi Tzeiranaki, S., Bertoldi, P., *et al.*, (2018) *Energy consumption and energy efficiency trends in the EU-28 for the period 2000–2016*JRC Science for Policy Report.

²⁶ Samuel Thomas, 2018, *op. cit.*

rohkem kasvas osakaal Bulgaarias (+20 %), Leedus (+14 %) ja Maltal (+8 %). Osakaalu vähendada suutsid kõige rohkem Belgia (–26 %), Iirimaa (–25 %) ja Ühendkuningriik (–23 %).

4.3. Teenustesektor

Teenustesektor registreeris aastatel 2005–2017 oma suurima energiatarbimise kasvu (+4 %). See kasv kajastas teatud määral tegevuse taseme suurt tõusu – kogulisandväärtus suurenes kõnealuses sektoris 2005.–2017. aastal ligikaudu 19 %. Veelgi ilmsem on teenustesektoris seos tööhõive kasvu ja energiatarbimise vahel – energiatarbimine suurenes kuni 2008. aastani, mil kasvas ka võrdlemisi jõuliselt tööhõive, ja uuesti alates 2014. aastast. Peale selle, kuna hinnangute kohaselt tarbitakse teenustesektoris 45 % energiast kütmiseks, mõjutavad sektori kogutarbimist aastate lõikes märkimisväärselt talvised temperatuurid.

Teenustesektori lõppenergiamahukus vähenes 2005.–2017. aastal 13 %. Kõige suuremaid edusamme tehti Iirimaa, Ungaris, Slovakkias, Austrias ja Rootsis. 2017. aastal vähenes ELi energiamahukus võrreldes 2016. aastaga veelgi: energiatarbimine püsis muutumatuna, kuid sektori kogulisandväärtus suurenes ligikaudu 2 %.

4.4. Transpordisektor

Lõppenergia tarbimine ELi transpordisektoris²⁷ suurenes 2,5 %, kasvades 369 miljonilt naftaekvivalenttonnilt 2005. aastal 378 miljoni naftaekvivalenttonnini 2017. aastal. Võrreldes 2005. aastaga suurenes 2017. aastal energiatarbimine selles sektoris 19 liikmesriigis²⁸. Tarbimine suurenes oluliselt (alates 2005. aastast üle 40 %) Poolas, Rumeenias, Leedus ja Maltal. Seevastu Kreekas ja Itaalias vähenes see üle 10 %.

Lõppenergia tarbimine ELi transpordisektoris suurenes 2017. aastal võrreldes 2016. aastaga 2,5 %, kusjuures tarbimise kasvust teatasid kõik liikmesriigid peale kolme²⁹. See kasv on jätk alates 2014. aastast täheldatud kasvutrendile – energiatarbimine transpordisektoris suurenes 2014.–2017. aastal 7 %. Ligikaudu 81 % lõppenergiast tarbitakse transpordisektoris maanteevedude tegemisel ning ülekaalukalt suurimad energiakandjad selles sektoris on naftatooted (bensiin ja diislikütus). Üha suurem osa transpordisektoris tarbitavast energiast tarbitakse lennunduses, kus tarbimine suurenes samal ajavahemikul 14 %. Riigid, kus aastane kasv oli kõige suurem, on Poola (+16 %) ja Slovakkia (+13 %) ning Horvaatia, Malta ja Rumeenia (kõikides +8 %).

Peamised põhjused, miks energiatarbimine asjaomasel ajavahemikul suurenes, olid transpordi alal toimunud kasv ja madalad naftahinnad. Reisijatevedu suurenes pärast kolmeaastast langust 2012.–2016. aastal 8,3 %. 2016. aasta 3,2 % suurune kasv oli viimase kahekümne aasta kiireim. Alates 2012. aastast on suurenenud ka kaubavedu, mis kasvas kuni 2016. aastani 7,9 %. Ent hoolimata sellest kasvusuundumusest jäi kaubaveo maht tonnkilomeetrites endiselt 2,4 % allapoole 2007. aasta tippaset. Lisaks on energianõudlust transpordisektoris veelgi suurendanud ummikud, eriti suurlinnades.

Majanduskasv ja nõudlus kaupade autoveo järele on omavahel tihedalt seotud, SKP kasvu ja reisijateveo vaheline seos on aga keerulisem ja seda mõjutavad arvukad tegurid.

²⁷ Sealhulgas – vastupidiselt dokumendis COM(2015) 574 (final) rakendatud lähenemisviisile – ka torustransport, kuna 2020. aastaks seatud energiatõhususe eesmärkidest ei ole torustransporti välja jäetud.

²⁸ Liikmesriikide võrdluse tuleks suhtuda ettevaatusega, sest lõppenergia tarbimise andmed põhinevad riigi territooriumil müüdu, mitte seal tarbitud kütusekogustel.

²⁹ Belgia, Itaalia ja Sloveenia.

Transpordikütuse nõudlust on väidetavalt suurendanud ka suhteliselt madalamad kütusehinnad ning muutuv makromajanduslik keskkond on mõjutanud alates 2000. aastast ELis kütusehindade ja transpordinõudluse suhet. Mis puudutab ühelt transpordiliigilt teisele üleminekut ELi tasandil, siis muudatused reisijateveoks kasutatavate eri transpordiliikide proportsioonis ei ole mõjutanud paaril viimasel aastal olulisel määral energiatarbimist. Lennukiga reisimise pidev suurenemine on tarbimist siiski mõnevõrra suurendanud. Kaubaveo puhul on eri transpordiliikide osakaal püsinud aja jooksul üldjoontes muutumatuna.

Kergsõiduautode segmendi tõhusus on aja jooksul suurenenud ja esmaregistreeritud sõidukite arvu pidev kasv on aidanud suurendada kogu masinapargi kütusesäästu. Samas on registreerimine suurenenud viimastel aastatel eriti palju linnamaasturite segmendis. Võrreldes muud tüüpi autodega on linnamaasturitel sellised omadused nagu suur lauppind ja suur õhutakistustegur, millel on halb mõju kütusesäästule. JATO³⁰ andmetel oli 26 % kõikidest 2016. aastal Euroopas müüdud sõiduautodest linnamaasturid, mis tähendab 2007. aasta 8 %ga võrreldes kasvu. Peale selle LMC³¹ sõnul see tugev kasvusuundumus eeldatavasti jätkub ja linnamaasturite osakaal kõikide Euroopas müüdud sõiduautode seas jõuab 2020. aastal 34 %ni.

5. Energiatõhususe direktiivi ülevõtmise seis

Komisjon jätkab koos liikmesriikidega energiatohususe direktiivi ülevõtmise ja rakendamise jälgimist.

2018. aastal jätkas komisjon aasta varem liikmesriikidega alustatud struktureeritud dialoogi (EU Piloti teabenõuded) kandmaks hoolt selle eest, et kõik energiatohususe direktiivist tulenevad kohustused ja nõuded kajastuvad nõuetekohaselt liikmesriikide õigusaktides ja poliitikas. Pärast teabenõuete peale laekunud vastuste hindamist saatis komisjon kõikidele liikmesriikidele märgukirja, et saada veel lahendamata küsimustes lisaselgitusi.

Mis puudutab komisjoni teavitamise kohustust, siis kõik riiklikud energiatohususe tegevuskavad, mis tuli esitada 2017. aasta aprilli lõpuks, esitati, ehkki mitu neist märkimisväärse viivitusega. Kümme liikmesriiki lisas oma 2017. aasta riiklikusse energiatohususe tegevuskavva oma ajakohastatud eesmärgid või prognoosid 2020. aastaks. Need läbivaadatud eesmärgid näitavad, et vahe prognoositava koondpanuse ja ELi eesmärgi vahel suureneb. Riiklikud energiatohususe tegevuskavad sisaldavad üksikasjalikku teavet energiatohususe poliitika ja meetmete kohta, mille liikmesriigid on kavandanud järgmiseks kolmeks aastaks, et saavutada oma riiklikud energiatohususe eesmärgid. Uusi meetmeid ja eri vahendite (regulatiivsed ja rahalised vahendid, maksustamine, energiatohususkohustuste süsteemid) kasutamist on kirjeldatud ja hinnatud Teadusuuringute Ühiskeskuse aruandes³². Kõnealuses aruandes analüüsitakse ka energiatohususe meetmete rakendamist eri sektorites (eluasemesektor, tööstussektor, transpordisektor, põllumajandussektor ja avalik sektor) ning hinnatakse energiasäästu, mille peaksid kaasa tooma peamised poliitilised algatused ja programmid.

Kõikide liikmesriikide 2018. aasta aruanded esitati 2018. aasta jooksul, nagu on sätestatud energiatohususe direktiivi artiklis 24. Esitamise ajastust ning esitatava teabe kvaliteeti ja

³⁰ Munoz, F., *The global domination of SUVs continues in 2017*, 2018.

³¹ LMC, *Automotive sales, production, powertrain forecasting*, 2018.

³² Economidou, M., Labanca, N., *et al.* (2019) *Assessment of the Second National Energy Efficiency Action Plans under the Energy Efficiency Directive*, JRC Science for Policy Report.

täielikkust saaks aga parandada. Teadusuuringute Ühiskeskus analüüsis neid aastaaruandeid 2018. aastal³³.

5.1. Artikli 7 (energiasäästukohustus) alusel tehtud edusammud

Liikmesriigid on teatanud artikli 7 alusel 2014.–2016. aastal saavutatud säästust. ELi tasandil oli selle suuruseks kokku 54 547 000 naftaekvivalenttonni. See moodustab 2020. aasta lõpuks nõutavast kumulatiivsest energiasäästust ligikaudu 24 % ning on umbes 10 % suurem kui aastateks 2014–2016 prognoositud sääst, kui eeldada nõutava säästu lineaarset saavutamist. Ehkki energia kogusääst ELi tasandil osutab sellele, et sääst oli 2016. aastal suurem, tuleb artikli 7 alusel tehtud edusamme vaadelda liikmesriigi tasandil: iga liikmesriik peaks täitma 2020. aasta lõpuks oma energiasäästu nõuded.

Analüüsist on näha, et mitu liikmesriiki on 2016. aastal saavutatud säästuga teistest maha jäänud. Bulgaaria, Horvaatia, Kreeka, Küpros, Luksemburg, Läti, Portugal ja Tšehhi saavutasid 2016. aastal nõutavast säästust alla 60 %. Hispaania, Itaalia, Leedu, Prantsusmaa ja Ungari saavutasid üle 80 %, kuid on ikkagi jäänud maha sellest, mida nõuti 2016. aastaks. Seevastu Austria, Belgia, Eesti, Iirimaa, Madalmaad, Malta, Poola, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Taani ja Ühendkuningriik püsisid graafikus või saavutasid suuema energiasäästu, kui oli nõutud aastatel 2014–2016.

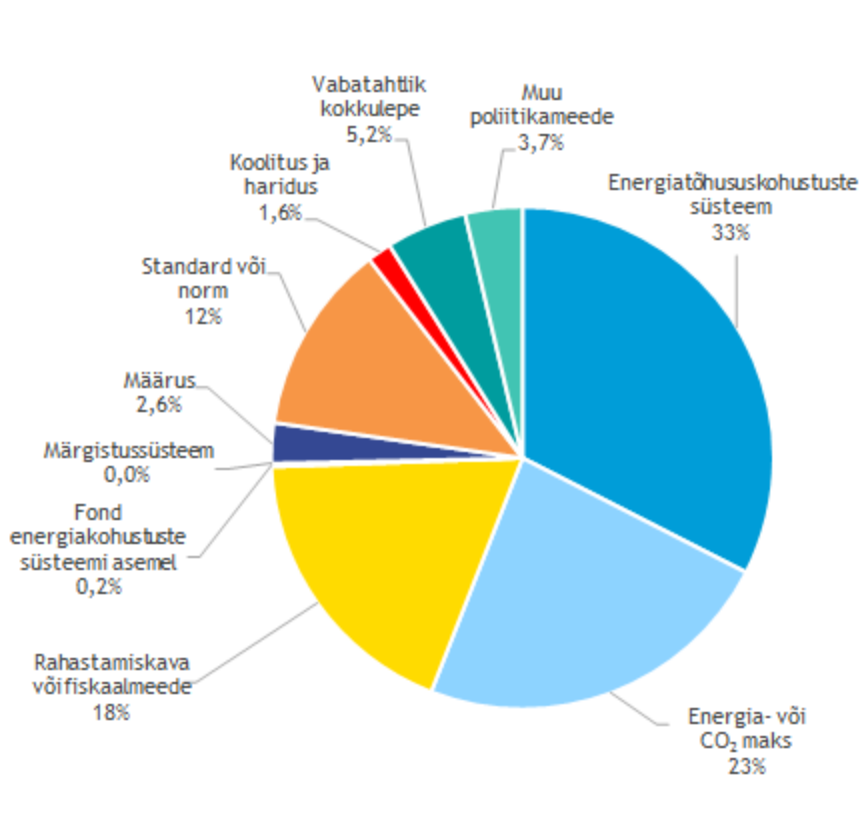
Üheksa riiki³⁴ teatasid oma viimases aastaaruandes, et nad olid kasutusele võtnud uued poliitikameetmed. Peale selle ajakohastas mõni riik oma teavet 2014. ja 2015. aasta prognoositud/tegeliku säästu kohta võrreldes varem edastatud poliitikameetmetes esitatud teabega.

Kõige suurem osa (umbes kolmandik) energiasäästust saavutati energiatõhususkohustuste süsteemide kaudu, 23 % tänu energia- ja CO₂ maksule ning 18 % rahastamiskavade või eelarvemeetmete abil. Vaid väike osa energiasäästust saavutati tänu märgistussüsteemidele ja riiklikele vahenditele.

³³ Tsemekidi-Tzeiranaki, S., Labanca, N., et al. (2019) [Analysis of the annual reports 2018 under the Energy Efficiency Directive](#), JRC Technical Reports.

³⁴ Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Itaalia, Kreeka, Küpros, Läti, Portugal ja Ungari.

Joonis 5. 2014.–2016. aasta kumulatiivse energiasäästu jaotus eri liiki poliitikameetmete lõikes

Allikas: liikmesriikide 2018. aasta aruannetel põhinevad arvutused

Enam kui kaks kolmandikku (68 %) säästust saavutati tänu eri sektoreid, sealhulgas hooneid, hõlmavatele valdkonnaülestele meetmetele. Ülejäänud energiasääst saavutati tänu meetmetele, millega võeti sihikule kodumajapidamised (12 %), transport (9 %), tööstus (6 %) ja teenused (2 %). Teatatud säästust 3 % puhul oli sektor ebaselge.

5.2. Artikli 5 (avaliku sektori asutuste hoonete eeskuju) alusel tehtud edusammud

Oma 2018. aasta aruande esitamisel ei esitanud seitse liikmesriiki artikliga 5 seotud nõutavat ajakohastatud teavet, aasta varem ei olnud täitnud seda aruandekohustust kolmteist liikmesriiki. Nende seas Rootsi, Soome, Belgia, Kreeka, Rumeenia ja Malta ei teatanud komisjonile oma kahe viimase aasta saavutustest.

Vaikimisi valitava lähenemisviisi³⁵ kasuks otsustanud liikmesriikide hulgas on kuus riiki, kes saavutasid oma renoveeritud hoonete põrandapinnaga seotud iga-aastased eesmärgid. Need riigid on Eesti, Hispaania, Itaalia, Leedu, Läti, Luksemburg ja Sloveenia. Alternatiivset lähenemisviisi rakendanud liikmesriikidest kuus saavutasid oma iga-aastased energiasäästueesmärgid. Need riigid on Tšehhi, Prantsusmaa, Horvaatia, Iirimaa, Madalmaad ja Poola. Samal ajal esitasid seitse riiki asjakohased andmed selle kohta, et nad on täitnud

³⁵ Artiklis 5 on sätestatud, et liikmesriigid renoveeriksid igal aastal 3 % oma keskvalitsuse omanduses ja kasutuses olevate energiakohustuste vähimnõuetele mittevastavate köetavate ja/või jahutatavate hoonete üldpõrandapinnast, et täita vähemalt kõnealused vähimnõuded (vaikimisi valitav lähenemisviis), või võtaksid muid kulutõhusaid meetmeid, et saavutada samaväärne energiasääst (alternatiivne lähenemisviis).

oma artikli 5 kohased 2014.–2017. aasta kumulatiivsed eesmärgid. Need riigid on Küpros, Saksamaa, Iirimaa, Horvaatia, Soome, Poola ja Ühendkuningriik.

6. Kokkuvõte

2017. aasta andmetest on näha, et 2014. aastal alanud energiatarbimise kasv jätkus. 2017. aastale eelnenud kolmel aastal aset leidnud kasvu tulemusel oli energiatarbimise tase 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks kindlaks määratud lineaarsest trajektoorist pisut kõrgem. Ehkki 2015. ja 2016. aasta talv oli 2014. aasta talvest külmem, millega suurenes nõudlus kütmise järele, on selge, et tarbimise hiljutist kasvu ei ole põhjustanud üksnes ilm. Energianõudlust suurendasid ka majanduskasv, suurenev jõukus ja elustiilimuutused. Kuigi energiatõhususe meetmetega see mõju suuresti tasakaalustati, ei olnud saavutatud sääst viivituste tõttu mõne poliitikameetme rakendamisel ja uute jõupingutuste arvu vähenemise tõttu energiatarbimise vähendamiseks piisav.

Käesolevas aruandes vaadeldud kaks erineva meetodika alusel koostatud mõjurite analüüsi kinnitavad, et energiamahukuse vähenemise tõi kõikides sektorites kaasa eelkõige energiatõhusus. Kuni viimase ajani sellest piisas, et tasakaalustada energianõudluse hüppeline kasv, mis oli tingitud majandustegevusest, kõrgematest kütmise ja jahutamisega seotud mugavusstandarditest ning muutustest käitumisharjumustes ja eluviisis. Viimasel ajal tundub aga, et saavutatud sääst on vähenenud, kuigi tegevuse positiivne mõju on suurenenud.

Sellega seoses on selgeks saanud, et on vaja suurendada jõupingutusi nii 2020. aasta eesmärkide saavutamiseks kui ka selleks, et luua õige alus järgmiseks kümnendiks, mil püüdluste tase peab olema veelgi kõrgem. Energiatõhususe suurendamiseks tehtavad lisapingutused toovad ka muud kasu, nagu väiksemad elektriarved, parem tervis (tänu paranenud õhukvaliteedile), suurem mugavus ja vähem energiaostuvõimetust.

Euroopa Komisjoni loodud töörihm jõudis järeldusele, et on vaja kaotada erinevused ELi 2020. aasta eesmärkide saavutamisel. Edasiliikumiseks määrati kindlaks hulk lahendusi. Esiteks on vaja tagada kehtivate õigusaktide täielik rakendamine, kuna nii energiatõhususe direktiivi kui ka hoonete energiatõhususe direktiivi ülevõtmisel ja rakendamisel on esinenud viivitusi. See hõlmab energiatõhususe direktiiv artikli 7 kohase energiasäästukohustuse täielikku täitmist ning hoonete energiatõhususe direktiivi artiklite 14 ja 15 kohase korrapärase ülevaatuse nõude täitmist. Lisaks on oluline kasutada täielikult ära Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide allesjäänud rahastamisvõimalused ning rakendada riikide tasandil lisameetmeid.

Euroopa Komisjon elavdas teabe ja parimate tavade vahetamist ning algatas protsessi, millega tugevdatakse liikmesriikide turujärelevalvet toodete energiatõhususe nõuete üle. Samuti on komisjoni eesmärk aidata liikmesriikidel suurendada suutlikkust edendada avaliku sektori hoonete renoveerimist, sealhulgas energiateenuse lepingute kasutamise kaudu. Mitu hiljuti vastu võetud või praegu kavandatavat meetet peaksid tooma pärast 2020. aastat veidi pikemas perspektiivis kaasa täiendava energiasäästu. Nende meetmete hulka kuuluvad 2021.–2030. aasta õiguslikult siduvad riiklikud kliimaeesmärgid selliste ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmamata sektorite jaoks nagu transport ja hooned, hiljuti kokku lepitud 2020. aasta järgsed rangemad kergsõidukite CO₂ standardid koos täiustatud järelevalvesüsteemiga, uute veokite CO₂ heite normid, toodete uusi energiatõhususe standardeid ja märgistamist hõlmav õigusaktide pakett ning tõhustatud artikkel 7 läbivaadatud energiatõhususe direktiivis. Asjaolu, et läbivaadatud hoonete energiatõhususe direktiiv hõlmab paremini digitaalsuse põhimõtet, lihtsustab IKT ja aruka tehnoloogia kasutuselevõttu, mis peaks mängima lähiaastail olulist rolli hoonete energiatõhususe suurendamisel ja

energiatarbimise vähendamisel. Energialiidu juhtimist käsitleva määrusega³⁶ ette nähtud parem kooskõlastamine ja parandusmehhanismid peaksid samuti aitama ELil saada tagasi rööbastele, juhul kui 2020. aasta järgsed püüdlused ja edusammu peaksid olema ebapiisavad.

Komisjon jälgib ka edaspidi liikmesriikide edusamme 2020. aastaks seatud esialgsete riiklike energiatõhususe eesmärkide saavutamisel ning energiatõhususe direktiivi rakendamist liikmesriikides. Komisjon annab töörühmale edusammudest aru 2019. aasta suvel, mil 2018. aasta esialgsed andmed on hindamiseks kättesaadavad.

Komisjon kutsub Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles avaldama arvamust käesoleva hinnangu kohta.

³⁶ COM(2016) 759 final.

Tabel 1. Ülevaade näitajatest

Liikmesriik	Suundumus 2020. aasta eesmärgi saavutamisel		Lühiajaline suundumus		Kogu majanduse energiamahukus	Tööstus	Eluasemesektor	
	Suundumus primaarenergia tarbimises ajavahemikul 2005–2017 võrreldes ajavahemiku 2005–2020 suundumusega 2020. aasta eesmärgi saavutamisel	Suundumus lõppenergia tarbimises ajavahemikul 2005–2017 võrreldes ajavahemiku 2005–2020 suundumusega 2020. aasta eesmärgi saavutamisel	Muutus primaarenergia tarbimises 2017. aastal võrreldes 2016. aasta tarbimisega (%)	Muutus lõppenergia tarbimises 2017. aastal võrreldes 2016. aasta tarbimisega (%)	Keskmine aastane energiamahukuse muutus primaarenergia tarbimises ajavahemikul 2005–2017 (%)	Keskmine aastane energiamahukuse muutus lõppenergia tarbimises tööstuses ajavahemikul 2005–2017 (%)	Keskmine aastane muutus lõppenergia tarbimises eluasemesektoris elaniku kohta ajavahemikul 2005–2016 kliimaatilisi korrektsioone arvesse võttes (%)	Keskmine aastane muutus lõppenergia tarbimises eluasemesektoris hoone kohta ajavahemikul 2005–2016 kliimaatilisi korrektsioone arvesse võttes (%)
EL 28	-	-	0.9%	1.2%	-2.0%	-2.0%	-0.5%	-1.2%
BE	-	-	-0.3%	-1.2%	-1.7%	-0.7%	-2.4%	-1.6%
BG	-	-	3.7%	2.5%	-2.8%	-5.2%	2.3%	0.4%
CZ	+	+	0.1%	2.7%	-3.0%	-4.6%	1.1%	0.0%
DK	-	+	2.1%	1.3%	-1.8%	-1.8%	0.1%	-0.5%
DE	-	-	0.2%	0.9%	-2.0%	-1.6%	-0.4%	-0.8%
EE	+	-	-4.2%	1.3%	-1.5%	-6.0%	1.2%	0.0%
IE	-	+	-1.4%	1.5%	-4.2%	-5.0%	-2.6%	-3.1%
EL	+	+	1.2%	0.3%	-0.2%	1.8%	-0.5%	-0.9%
ES	-	+	5.4%	2.3%	-1.5%	-2.4%	1.2%	-1.2%
FR	-	-	-0.3%	0.2%	-1.7%	-1.4%	-0.6%	-1.8%
HR	+	+	3.5%	4.3%	-1.4%	-1.6%	0.4%	-0.9%
IT	+	+	0.7%	-0.6%	-1.3%	-2.7%	1.0%	-0.3%
CY	-	+	4.4%	5.6%	-1.1%	0.7%	2.0%	-1.9%
LV	+	+	4.0%	5.1%	-2.1%	1.4%	-0.6%	-1.5%
LT	+	-	2.0%	5.1%	-5.0%	-2.0%	1.7%	-0.8%
LU	+	+	3.5%	3.6%	-3.0%	-1.0%	-2.1%	-3.8%
HU	+	-	3.1%	3.9%	-1.6%	2.0%	0.2%	-0.3%
MT	+	-	12.9%	6.8%	-4.5%	0.0%	13.4%	0.0%
NL	-	+	-0.4%	0.9%	-2.1%	-1.3%	-1.1%	-1.8%
AT	-	-	2.7%	2.1%	-1.1%	-0.3%	1.1%	0.4%
PL	-	-	4.5%	7.0%	-2.7%	-3.8%	1.0%	-0.5%
PT	+	+	4.7%	2.3%	-0.7%	-1.1%	-0.2%	-1.7%
RO	+	+	5.7%	4.4%	-4.3%	-5.9%	1.1%	-0.8%
SI	+	+	1.5%	-0.3%	-1.9%	-3.1%	0.9%	0.1%
SK	+	-	5.1%	7.2%	-3.9%	-4.9%	-1.0%	-1.8%
FI	+	+	-1.2%	0.1%	-1.9%	-0.5%	0.0%	-0.7%
SE	-	-	-1.6%	0.6%	-2.6%	-1.1%	-0.5%	-1.0%
UK	+	+	-1.6%	-0.8%	-3.1%	-2.5%	-2.2%	-2.2%
Allikas ja väljavõtte kuupäev	Eurostat 01/2019	Eurostat 01/2019	Eurostat 01/2019	Eurostat 01/2019	Eurostat 01/2019	Eurostat 01/2019	Teadusuuringute Ühiskeskus ja Eurostat 08/2018	Odyssee 11/2018

* Plussmärki kasutatakse juhul, kui primaarenergia tarbimine ja lõppenergia tarbimine vähenes liikmesriigis aastatel 2005–2017 kiiremini kui oleks vaja ajavahemikus 2005–2020 selleks, et täita 2020. aastaks seatud primaarenergia tarbimise ja lõppenergia tarbimisega seotud eesmärgid. Muudel juhtudel kasutatakse miinusmärki.

Tabel 2. Ülevaade näitajatest

Liikmesriik	Teenused		Transport			Energeetika	
	Keskmine aastane energiamaahukuse muutus lõppenergia tarbimises teenustesektoris ajavahemikul 2005–2017 (%)	Keskmine aastane muutus lõppenergia tarbimises transpordisektoris ajavahemikul 2005–2017 (%)	Rongide, kaugliinibusside, linnaliinibusside ja trollibusside osakaalu muutus reisijateveos 2016. ja 2005. aasta võrdluses (%)	Raudteede ja siseveeteede osakaalu muutus kaubaveos 2016. ja 2005. aasta võrdluses (%)	Keskmine aastane muutus soojuse tootmises koostootmisjaamades ajavahemikul 2005–2016 (%)	Soojuselektrijaamad es toodetud elektri ja kulutatud kütuse suhtarvu keskmine aastane muutus ajavahemikul 2005–2016 (%)	
EL 28	● -1.0%	● 0.2%	● 0.3%	● -0.1%	● -1.0%	● 0.2%	
BE	● -0.2%	● 0.5%	● -1.8%	● 0.0%	● 6.8%	● 0.7%	
BG	● -0.8%	● 1.9%	● -11.6%	● 8.5%	● 0.6%	● 0.4%	
CZ	● -2.0%	● 1.2%	● 2.9%	● -4.4%	● -0.8%	● 0.4%	
DK	● -1.4%	● -0.1%	● -2.2%	● 1.9%	● -1.7%	● 1.3%	
DE	● -0.8%	● 0.6%	● 0.1%	● -2.4%	● -1.0%	● 0.5%	
EE	● -0.2%	● 1.0%	● -2.9%	● -37.0%	● 2.6%	● 0.0%	
IE	● -5.2%	● 0.1%	● 2.3%	● -1.0%	● 0.0%	● 0.9%	
EL	● 1.4%	● -1.3%	● -3.6%	● -1.4%	● 1.3%	● 1.4%	
ES	● -0.1%	● -0.7%	● 0.6%	● 0.1%	● 0.0%	● -0.9%	
FR	● -0.3%	● 0.3%	● 2.8%	● -0.4%	● -6.1%	● -0.1%	
HR	● -0.2%	● 1.7%	● -1.0%	● 2.7%	● -0.8%	● 0.5%	
IT	● 0.2%	● -1.3%	● -0.1%	● 4.2%	● 1.2%	● 0.6%	
CY	● 1.1%	● 0.2%	● -2.2%	● 0.0%	● 0.0%	● 1.0%	
LV	● -1.7%	● 1.4%	● -7.8%	● -2.2%	● 3.1%	● -0.3%	
LT	● -1.4%	● 3.5%	● -0.1%	● 5.0%	● -4.1%	● 8.0%	
LU	● -0.5%	● -0.7%	● 2.4%	● -16.0%	● -2.5%	● 1.0%	
HU	● -5.0%	● 1.0%	● -4.3%	● 0.8%	● -6.6%	● -0.5%	
MT	andmed puuduvad	● 2.9%	● -2.3%	andmed puuduvad	● 0.0%	● 1.5%	
NL	● -1.8%	● -0.2%	● 2.3%	● 1.6%	● -0.7%	● -0.1%	
AT	● -3.4%	● 0.3%	● 1.4%	● -3.0%	● 2.8%	● 1.0%	
PL	● -1.8%	● 5.1%	● -9.2%	● -8.6%	● -1.5%	● 0.1%	
PT	● -1.9%	● -0.1%	● 0.3%	● 5.1%	● 4.6%	● -0.1%	
RO	● -1.4%	● 3.6%	● -5.2%	● 16.3%	● -4.3%	● -0.5%	
SI	● -0.9%	● 2.3%	● -0.6%	● 2.6%	● 0.2%	● 0.9%	
SK	● -3.5%	● 1.8%	● -4.3%	● -7.3%	● 0.1%	● 0.2%	
FI	● 0.2%	● 0.4%	● 2.4%	● 1.8%	● -0.7%	● 0.0%	
SE	● -2.9%	● 0.6%	● 2.3%	● -3.0%	● 2.2%	● 0.7%	
UK	● -1.8%	● -0.3%	● 2.2%	● -2.7%	● 0.0%	● 0.5%	
Allikas ja väljavõtte kuupäev	Eurostat 01/2019	Eurostat 01/2019	DG MOVE Pocketbook 2018	DG MOVE Pocketbook 2018	Eurostat 08/2018	Eurostat 08/2018	

Tabel 3. Ülevaade direktiivi artikli 7 kohasest teatatud 2016. aasta energiasäästust (tuhandetes naftaekvivalenttonnides)

	2016			Edusammud eesmärgi saavutamisel			
	Uus sääst	Aastane kogusääst	Kumulatiivne sääst aastatel 2014–2016	2020. aastaks nõutav kumulatiivne sääst (eesmärk)	Edusammud 2020. aastaks nõutava kumulatiivse säästu saavutamisel	Prognoositud aastasääst aastatel 2014–2016	Tegelik aastasääst aastatel 2014–2016 võrrelduna prognoositud aastasäästuga
Austria	389	1 026	1 908	5 200	37 %	1 114	171 %
Belgia	226	779	1 640	6 911	24 %	1 481	111 %
Bulgaaria	50	99	178	1 942	9 %	416	43 %
Horvaatia	15	andmed puuduvad	62	1 296	5 %	278	22 %
Küpros	2	6	14	242	6 %	52	28 %
Tšehhi Vabariik	150	310	521	4 882	11 %	1 046	50 %
Taani	256	699	1 346	3 841	35 %	823	163 %
Eesti	77	184	284	610	47 %	131	217 %
Soome	562	andmed puuduvad	4 775	4 213*	113 %	903	529 %
Prantsusmaa	943	2 887	6 489	31 384	21 %	6 725	96 %
Saksamaa	2 637	4 085	9 943	41 989	24 %	8 998	111 %
Kreeka	40	174	394	3 333	12 %	714	55 %
Ungari	72	292	641	3 680	17 %	788	81 %
Iirimaa	116	330	609	2 164	28 %	464	131 %
Itaalia	andmed puuduvad	1 993	4 638	25 502	18 %	5 465	85 %
Läti	15	32	58	851	7 %	182	32 %
Leedu	23	86	188	1 004	19 %	215	87 %
Luksemburg	andmed puuduvad	14	24	515	5 %	110	22 %
Malta	andmed puuduvad	8	16	67	24 %	14	112 %
Madalmaad	586	3 416	5 211	11 512	45 %	2 467	211 %
Poola	andmed puuduvad	andmed puuduvad	3 268	14 818	22 %	3 175	103 %
Portugal	29	94	206	2 532	8 %	543	38 %
Rumeenia	andmed puuduvad	667	1 368	5 817	24 %	1 247	110 %
Slovakkia	56	241	497	2 284**	22 %	489	102 %
Sloveenia	37	180	285	945	30 %	203	141 %
Hispaania	514	1 536	3 180	15 979	20 %	3 424	93 %
Rootsi	andmed puuduvad	1 505	3 021	9 114	33 %	1 953	155 %
Ühendkuningriik	andmed puuduvad	2 984	6 208	27 859	22 %	5 970	104 %
Kokku	6 794	24 633	54 547	230 486	24 %	49 390	110 %

Allikas: liikmesriikide esitatud teave, mida vajaduse korral on täiendatud komisjoni arvutuste ja ligikaudsete hinnangutega